

Betekenis van de symbolen van de Heilige Mis

Oude Kerken werden vaak zo gebouwd dat **het Altaar** naar het oosten gericht stond. Deze gerichtheid naar het oosten noemt men "**Oriëntering**", want oost is in het Latijn "Oriënt". Weliswaar zijn helaas veel Kerken tegenwoordig niet meer naar het oosten georiënteerd, toch is er in de klassieke Romeinse Liturgie iets daarvan bewaard gebleven: namelijk de richting van celebreren Versus Crucem, gericht naar het Kruis, dat wil zeggen een gemeenschappelijke gerichtheid van Priester en volk naar het Kruis. Achter dit oeroude gebruik schuilt een zeer mooie Symboliek en een grote Spirituele rijkdom van blijvende betekenis.

Christelijk bidden en hopen heeft altijd een zeer concrete richting, namelijk Ad Dominum, gericht op de Heer. Hoe zich innerlijk het hart van de biddende mens en het verlangen van de hopende mens op Christus richt, zo was het voor het vroege Christendom vanzelfsprekend zich tijdens het bidden uiterlijk te richten naar het oosten. Het gericht zijn op het oosten omhelsd tegelijkertijd een innerlijk en een uiterlijke richting. De eerste en fundamenteelste reden voor de oostwaardse richting ligt in het feit dat het oosten de richting is van de Wederkomst van Christus.

Alleen al het begrip "Oriënt" (Uit het Latijn, Ori = Opgaan) duidt op het oosten als de richting waar de zon opgaat. De opgaande zon brengt de wereld het licht en leven. Zij is het Symbool voor Christus die zegt: "Ik ben het licht van de wereld, wie Mij volgt, wandelt niet in de duisternis, maar zal het licht van het leven bezitten" (Joh. 8,12).

De Albe (Albus = wit) symboliseert de reinheid van hart. "Toen richtte zich één van de Oudsten tot mij en zei: Wie zijn dat in die witte gewaden en waar komen zij vandaan? Ik antwoordde hem: Heer dat weet Gij. Toen zei hij: dat zijn diegenen die komen uit de grote verdrukking, die hun gewaden hebben wit gewassen in het Bloed van het Lam. Daarom staan zij voor de Troon van God en dienen Hem dag en nacht in zijn Tempel.

Singel betekent de ware bereidheid met het oog op de wederkomst van de Heer: "Houdt uw lendenen omgord en de lampen brandend. Gedraagt u als mensen die wachten op de terugkomst van hun Heer." (Luc. 12, 35 ev.).

De Stola legt de Priester om de hals en kruist haar voor de borst. Zij is het eigenlijke Ambtsteken van de Priester.

Het Kazuifel betekent het juk van de Heer. Bij het opleggen van het Kazuifel spreekt de Priester het volgende gebed uit: "O Heer, U die gezegd hebt: Mijn juk

is zacht en Mijn last is licht, geef mij dat ik dit juk en deze last zo mag dragen dat ik tot Uw genade moge komen. Amen”

Ten slotte moet nog een belangrijk aspect van de Symboliek van de gewaden worden genoemd. Door de bekleding met de **Heilige Gewaden** bedekt de Priester zich. Zijn persoon treedt terug om zichtbaar te maken Wie hij vertegenwoordigt: Jezus Christus.

Wit is de kleur van de vreugde en de reinheid. Zij wordt gebruikt met Kerstmis en Pasen, op de Feesten van de Heer en van de Heilige Maagd Maria, van de Engelen en van alle Heiligen, die geen Martelaren zijn.

Rood is de kleur van het vuur en het bloed. Rood wordt gedragen op Pinksteren en op de Feestdagen van het Lijden van onze Heer en op de Feestdagen van Martelaren.

Paars is de kleur van de Boete. Zij wordt in de Advent en in de Vastentijd gedragen alsook bij Vigiliën en Quatertemperdagen en in alle Heilige Missen die een Boetekarakter hebben. Alleen op de derde zondag van de Advent (Gaudete) en op de Vierde zondag van de Vasten (Laetare) wordt als teken van de komende vreugde Roze gedragen.

Groen is de kleur van de Hoop en het Leven. Deze kleur wordt op de Gewone zondagen door het jaar na de Verschijnen van de Heer en na Pinksteren gedragen.

Het Confiteor herinnert aan de Parabel van de Farizeeër en de tollenaar in de Tempel: "De tollenaar echter wilde niet eens de ogen naar de Hemel richten, maar hij sloeg op zijn borst en sprak: Heer wees mij zondaar genadig." (Luc. 18,13).

Door de **handen op het Altaar** te leggen, wil hij aanduiden dat hij niet op eigen kracht wil steunen maar op Christus en de Heiligen en dat hij in vertrouwen op deze, aan God mag vragen om vergeving van zijn zonden. **De Altaarkus**, heeft betrekking op het Altaar in zoverre het een Beeld is van Christus.

Volgens oerkerkelijke Traditie moet in ieder Altaar **een Altaarsteen** zijn aangebracht, welke door de Bisschop bij de Wijding met Chrisma wordt gezalfd. Het Chrisma duidt op Christus (De gezalfde). Versterkt wordt deze Symboliek nog door de Vijf Kruisen die op de Altaarsteen zijn gegraveerd en die ons herinneren aan de Vijf Kruiswonden van Christus.

Uitdrukkelijk geldt de Altaarkus ook de verering van **de Relikwie** van de Martelaar die bij de Altaarwijding in de Altaarsteen is ingemetseld. In de vroeg

Christelijke Romeinse Kerk was het gebruik om op de gedenkdag van een Martelaar de Heilige Mis direct op het Graf van de Martelaar te vieren.

Het was al voor de Joden vanzelfsprekend in de Synagogendienst de Heilige Schriften te openen en eruit voor te lezen. Jezus zelf geeft ons een voorbeeld: "Hij kwam te Nazareth waar hij opgegroeid was en ging naar zijn gewoonte op de Sabbat de Synagoge in en stond op om voor te lezen. Men reikte Hem de Boekrol van de Profeet Jesaja." (Luc. 4, 16). Vanaf het begin werd dit gebruik in de Christelijke Liturgie overgenomen. De beide Lezingen van de Heilige Mis heten "**Lezing**" (Of epistel, van het Latijnse woord Epistola = brief) en **Evangelie** (Van Evangelium = Goede boodschap). Om haar juiste betekenis te verstaan moet men bedenken dat, zoals alles in de Liturgie, allereerst Gods Lof en Verheerlijking komt en op de tweede plaats de uitleg en de sterking en opbouw van de gelovigen. Beiden horen onafscheidelijk bij elkaar.

Aan het begin van de verkondiging van het Evangelie tekent de Priester een **Kruis** op de beginletters van de Evangelietekst en ook de gelovigen maken een Kruis met de duim op het voorhoofd, de mond en de borst. Het Woord Gods wil ons menselijk denken vormen, het wil vanaf onze lippen klinken en in ons hart bewaard worden. Het staan bij het Evangelie is uitdrukking van een alerte bereidheid, zoals de jonge Samuel moeten ook wij zeggen: "Spreek Heer, uw dienaar luistert" (1 Sam. 3, 9).

Bij de bereiding van **de Kelk** giet de Priester **een druppel water** bij de wijn. Deze eenvoudige Ritus wijst naar de verbinding van de Goddelijke en Menselijke natuur in de Persoon van de Godmens Jezus Christus (Hypostatische vereniging) waarbij de wijn staat voor de Goddelijke en het water voor de Menselijke natuur.

Tegelijk echter gaat het om de kern en het geheim van onze eigen verlossing, want als een druppel water in de wijn zo wordt de mens in de Doop op gelijke wijze ondergedompeld in de Drie-ene God.

Bij **het Lavabo** reinigt de Priester de vier vingertoppen waarmee hij het Lichaam van de Heer zal aanraken. Daarover zegt de Heilige Thomas van Aquino: "Wij zijn niet gewoon iets kostbaars aan te raken, zonder onze handen gewassen te hebben. Daarom is het totaal ongepast om tot een zo groot Sacrament te naderen met verontreinigde handen" (Sth. III 83, 5 ad. 1).